

ДЕПОЗИТНА ПОЛІТИКА КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ В УМОВАХ СТАБІЛІЗАЦІЇ ГРОШОВО-КРЕДИТНОГО РИНКУ УКРАЇНИ

*студентка Карпенко О.Г.
(науковий керівник Мельник О.І.)*

На сьогодні в Україні особливого значення набуває підвищення ефективності функціонування ринкової інфраструктури, що вимагає кардинальних якісних перетворень у банківській сфері, а відповідно, реалізації адекватної політики комерційними банками.

Досвід країн з розвинутою ринковою системою підтверджує, що головною функцією комерційних банків є сприяння мобілізації заощаджень суб'єктів господарювання, спрямування їх у напрямку найефективнішого використання, опосередковано збільшуючи загальну масу інвестицій та потенціал економічного зростання.

Розвиток банківської системи спричинив загострення конкуренції між комерційними банками за ресурси та ефективні напрямки їх розміщення. Тепер для успішного функціонування та розширення діяльності банківської установи недостатньо залучати кошти за нижчою ціною, а розміщувати за вищою, для цього необхідно створювати ефективну систему менеджменту банку.

Депозитна політика комерційного банку виступає складовою банківського менеджменту, це комплекс заходів по формуванню депозитного портфеля, а також різноманітні форми та методи щодо реалізації конкурентних позицій на ринку депозитних послуг.

В банківській системі України існує загострення конкуренції між комерційними банками, боротьба за потенційних клієнтів. Банківська система України знаходиться на етапі сегментації ринку банківських послуг між окремими банківськими інститутами. Існує тісний взаємозв'язок між розвитком депозитного ринку та процесами стабілізації грошової одиниці, грошово-кредитного ринку, зростанням грошових доходів населення та соціально-економічним зростанням загалом.

Депозитна політика на рівні держави – це сукупність заходів, які здійснюються центральним банком і спрямовані на регламентування правил формування депозитів (вкладів) у комерційних і ощадних банках, а також у небанківських грошово-кредитних установах.

Виділено два типи депозитної політики на макрорівні. Перший представляє консервативна політика або політика сильного державного

регулювання депозитних установ, яка здійснюється за сильної інфляції, або стагфляції, коли зростання рівня сукупних цін супроводжується значним спадом обсягів сукупного виробництва. Другий тип депозитної політики — ліберальна депозитна політика, що передбачає послаблення депозитної дисципліни та значне збільшення грошово-кредитних установ, які мають право відкривати поточні безстрокові рахунки (чекові вклади). Ліберальна політика ефективна за незначного рівня інфляції, за високого рівня інфляції вона недоцільна.

Окремою складовою депозитної політики, є депозитна політика комерційних банків, яка спрямована на оптимізацію витрат по залученню коштів на депозитному ринку за умови їх ефективного використання. Важливе значення для забезпечення ліквідності та прибутковості комерційних банків має співвідношення депозитного та кредитного портфеля комерційних банків.

З метою оптимізації депозитного портфеля та для забезпечення більшого надходження коштів на строкові та ощадні депозити обґрунтовано доцільність спрощення режиму функціонування відповідних рахунків, тобто порядку зарахування коштів на вклади, видачі готівки та перерахування з депозитних рахунків. У перспективі чітке розмежування різних видів депозитів - до запитання, строкових, ощадних, - буде поступово зникати, що підтверджується досвідом комерційних банків розвинених країн, де все більше розширюється сфера застосування змішаних типів рахунків.

Ефективним методом додаткового залучення комерційними банками коштів на депозити може стати застосування комплексного обслуговування клієнтури. Крім традиційного кредитно-розрахункового та касового обслуговування, комерційні банки надаватимуть своїм клієнтам низку додаткових послуг. Постійне розширення діапазону послуг, зниження їх вартості, покращання якості кредитно-розрахункового та касового обслуговування, надання різноманітних консультацій сприятимуть збільшенню обсягів кредитних ресурсів банку, забезпечуючи йому належний рівень прибутковості при здійсненні активних операцій.